

ProAgria

Österbottens Svenska Lantbrukssällskap

INNOVATIVA LÖSNINGAR

Vattenhantering på Söderfjärden. Projekt, som med klimatförändringar i fokus strävar efter att skapa innovativa lösningar för hållbar framtid.

ANSVARSFULL MATPRODUKTION

ProAgria Lantbrukssällskapet utvecklar den förnyelsebara energirådgivningen i Österbotten.

BEREDSKAP I ÖSTERBOTTEN

Projekt som intar proaktivt förhållningssätt gällande beredskap på gårdsnivå.

ÖSTERBOTTEN PÅ TALLRIKEN

Lyfter fram lokala producenter och upprätthåller digital karta över gårdsbutiker i Österbotten.

FARMER TIME FINLAND

Ökar barn och ungas kunskap om finländskt jordbruk.

LEDARE

MEIRA-PIA
LOHILUOMA
Direktör

120 ÅR AV LANTBRUKSRÅDGIVNING & LANDSBYGDSUTVECKLING!

LANTBRUKSSÄLLSKAPETS 120 verksamhetsår har varit fyllda av mångsidiga händelser, engagerade individer och imponerande prestationer! Vår historia består av så många betydelsefulla händelser och så många betydelsefulla människor har bidragit till att forma vår historia, vår berättelse, vårt fotavtryck!

RÅDGIVNINGSGRUPPENS roll inom jordbrukets utveckling, kontinuitet och resiliens är betydande. Våra rådgivare är specialister inom sina kompetensområden och brinner för att hjälpa Österbottens livsmedelsproducenter! Lantbrukssällskapets kapital har alltid funnits i människor och i deras kompetens. Utan alla personer med sitt brinnande intresse skulle vi inte fira 120 år idag, som en stark och stabil organisation med mycket tydlig fokus på framtiden.

Finland var mycket annorlunda då lantbrukssällskapet grundades 1904, fast egentligen kan man hitta en hel del likheter med dagens utmaningar i vårt globala samhälle. På skottdagen, den 29 februari 1904, hölls Lantbrukssällskapets konstituerande möte, men redan under de fyra föregående årtiondena hade lantbruksrådgivning bedrivits i vårt område av Wasa läns lantbrukssällskapet.

VI ÄR IDAG EN STARK kunskapsorganisation vars kompetens och verksamhet är uppskattad och efterfrågad. Vi är en önskad samarbetspartner i olika utbildnings- och utvecklingsprojekt, och vi har agerat proaktivt och som pionjärer inom många kompetensområden. Vi är nära förankrade i producentfältet, och vi är aktivt engagerade både regionalt och nationellt. Vår kompetens och vårt engagemang är betydelsefullt och spelar en viktig roll i den inhemska livsmedelsproduktionen och dess utveckling. Vi utvecklar oss aktivt mot våra strategiska mål där visionen är att vara våra kunders och samarbetspartners främsta samarbetspartner. Lantbrukssällskapets aktiva styrelse och operativa ledning jobbar mot denna målsättning varje dag.

DE OLIKA UTVECKLINGSPROJEKT som presenteras i denna tidning är ett bevis på hur vi på Lantbrukssällskapet på en bred front vill utveckla primärnäringarna i Österbotten. Våra utvecklingsprojekt stöder Lantbrukssällskapets eget strategi, de lyfter fram och letar fram lösningar till de problemställningar och/eller utmaningar som vi har inom primärproduktionen idag, de ger oss möjlighet att utveckla och utvecklas! Utvecklingsprojekten förstärker vårt kunnande och vårt samarbetsnätverk över språk- och nationsgränser.

Vasa, april 2024

FARMARI lantbruksutställning 4-6.7.2024 i Seinäjoki

Årets evenemang är fyllt av branschkompetens och underhållande program. Upplev ansvarsfullt finländskt jordbruk och livsmedelsproduktion!

ProAgria Lantbrukssällskapet bidrar till att en del av programmet och besöksmålen förverkligas på svenska. I ProAgrias monter hittas varje dag rådgivare som kan svenska. Besök oss gärna!

BESÖKSMÅL: Söderfjärdens odlingslandskap och vattenhantering
Adress: Marenvägen 294, 65410 VASA
Öppet: 4-5.7.2024 kl. 10-14

Bekanta dig med det unika odlingslandskapet på Söderfjärden! Strax söder om Vasa, mitt på Söderfjärden hittar du Söderfjärdens försöksfält centralt vid Meteorians besökscenter. Innovationsprojektet **Beredskapsplan för vattenhantering på Söderfjärden** presenterar projektets resultat och förevisar mätstationer för grundvattenmätning. Kaffeservering och lekhörna för barnen. Efter besöket styr du kosan till Farmariutställningen.

GUIDADE RUNDTURER:

KL 10.30 & 12.30 Presentation av resultat från grundvattenmätning, fältvandring med förevisning av mätstationer och odlingsväxter. Möjlighet att bekanta sig med Meteorians historia för den intresserade.

Agrolink är på plats och förevisar solcellspumpar.

ProAgria Lantbrukssällskapets rådgivare på plats båda dagarna!

SVENSKSPRÅKIGT PROGRAM PÅ UTSTÄLLNINGEN

Paneldiskussioner på svenska under mässtdagarna:

Torsdag 4.7 Jordbrukets investeringar & finansiering

Fredag 5.7 Beredskap i Finland och Sverige & Åland23 vad hände sedan?

Lördag 6.7 Framtidens kompetens och utbildningsbehov

Farmer Time Finland i Österbotten ordnar program för barnen på Katulava under torsdag 4.7.2024.

Med reservation för ändringar. Följ med på lantbrukssällskapet.fi eller våra sociala mediekkanaler för det senaste svenskspråkiga programmet.

Farmarimässan håller öppet enligt följande tidtabell:

TO 4.7. kl. 10-18

FRE 5.7. kl. 10-18

LÖ 6.7. kl. 10-17

FARMARI
4.-6.7.2024 SEINÄJOKI

PROAGRIA ÖSTERBOTTENS SVENSKA LANTBRUKSSÄLLSKAP

Informationstidning juni 2024

UTGIVARE: ProAgria Österbottens Svenska Lantbrukssällskap
Handelsplanaden 16 D,
65100 VASA
www.lantbrukssallskapet.fi

Delas ut i Österbotten som bilaga i Landsbygdens Folk, juni 2024

ANSVARIG UTGIVARE:
Meira-Pia Lohiluoma

REDAKTION: Madelene Häggblom
med marknadsförings- och
projektteam

OMBRYTNING: Kustmeda Ab/GhE

PÄRM: Söderfjärden - Anna Nordin

Ansvarsfull matproduktion

Inom ramarna för **Ansvarsfull matproduktion i Österbotten** utvecklar ProAgria Lantbrukssällskapet den förnyelsebara energirådgivningen i Österbotten. Andra centrala teman i projektet är alternativ till torv som strö och växtunderlag samt att Österbotten blir en del av torvklustret i Mellersta och Södra Österbotten. Projektet fortgår under tiden 1.1.2024 – 31.12.2025 och är medfinansierat av Europeiska unionen via Fonden för en Rättvis Omställning (FRO).

Torvkluster

Inom landskapen Södra och Mellersta Österbotten bildades under våren 2023 ett torvkluster med följande rubrik (fritt översatt): Expertkluster för hållbar användning av torvmarker 2023–2027. Under projektiden blir ProAgria Lantbrukssällskapet en aktiv part i detta torvkluster.

–Vi ser det som centralt att utvidga både vårt nätverk och vårt kunnande i dessa frågor, konstaterar direktör Meira-Pia Lohiluoma.

Torv som strö och växtunderlag

I Österbotten berörs många sidoströmmar av Finlands mål att halvera torv användningen tills 2030. I vårt landskap används torv till strö inom djurproduktionen och som växtunderlag för plantor i plantskolor och i växthus. Under projektiden sprids information om alternativen till torv och både infotillfällen och studiebesök ordnas.

Förnyelsebar energirådgivning

En central del inom den gröna omställningen är behovet av energirådgivning specifikt riktad till primärproduktionen. I maj började ProAgria Lantbrukssällskapets energirådgivare Patrik Majabacka. Majabacka har en lång karriär inom Skogscentralen och har ett gediget kunnande inom energifrågor.

Så här svarar Patrik själv på vad han ser framemot i sitt kommande värv.

Energirådgivare Patrik Majabacka. Bild: Privat.

Vad ser du framemot med att jobba som energirådgivare?

Energirådgivning är ett intressant och ibland ett utmanande ämne då produktionstekniker, energiråvaror och energipriserna ändras med tiden. Från att ha fokuserat på konvertering från olja

till träbränslen och tidvis åkerbaserade bränslen så är vi nu i ett tidevarv där man kombinerar olika energikällor, träbaserad energi, värmepumpbaserad energi och allt mera solenergi, främst då i form av solel. Jag ser verkligen framemot möten med kunder där vi tillsammans klurar ut

ProAgria
Österbottens Svenska
Lantbrukssällskap

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

Medfinansieras av
Europeiska unionen

vilka alternativ som är bäst från fall till fall.

Är det något specifikt du brinner för när det gäller energifrågor?

Självförsörjning har alltid legat nära mitt hjärta och förutom värmeproduktion är jag intresserad av egen produktion av el. Teknik för solel finns ju färdigt men jag är intresserad av att man kunde producera mera el under vintern, då kunde teknik som är baserad på träbränslen eller varför inte biogas vara intressant.

Annat du gärna lyfter fram?

Värmeåtervinning borde lyftas fram mera då det i många fall finns potential att utveckla denna bit inom lantbruket och många andra sektorer också.

Kommande evenemang

Till hösten planeras en biogasdag inom projektet. Mera information kommer att finnas på lantbrukssallskapet.fi och via våra sociala mediekkanaler.

**MADELENE
HÄGGBLÖM**
Utvecklings- och
kommunikationsansvarig

LUOTA – nytt ekoprojekt i Österbotten

PROJEKTET LUOTA (Luomu tavoitteisiin) har som mål att utveckla ekoproduktionen i Södra Österbotten och Österbotten. Målen inom projektet nås genom att förstärka "ekoidentiteten", öka kunnande om ekomarknaden, lyfta ekogårdar och förbättra ekogårdarnas konkurrenskraft.

Målen främjas genom att bland annat förbättra kvaliteten på skörden, höja skördenivån, optimera produktionskostnaderna, ökat helhetstänk på gårdarna och främja samarbete mellan

ekoväxtodlings- och ekohusdjursgårdar. Projektet förverkligas på finska och svenska.

Projektets verksamhet riktas till alla ekogårdar i Södra Österbotten och svenska Österbotten samt de som är intresserade av ekologisk produktion.

Genom smågrupper delas god praxis och kunskap om produktionskostnader och arbetsmetoder. Därtill förbättras ekoväxtodlingsgårdarnas kunnande om foder och ekolivmedelsväxters kvalitet samt utredas möjligheten för djurgår-

dar, som redan har växtodlingen i eko, att även flytta djuren till ekologisk produktion.

Projektet utreder också konventionella gårdars intresse och möjligheter att gå över till ekologisk produktion.

Projektiden är 1.3.2024–28.2.2027 med ProAgria Etelä-Pohjanmaa som projektägare. Projektets verksamhet på svenska förverkligas av ProAgria Lantbrukssällskapet.

ProAgria

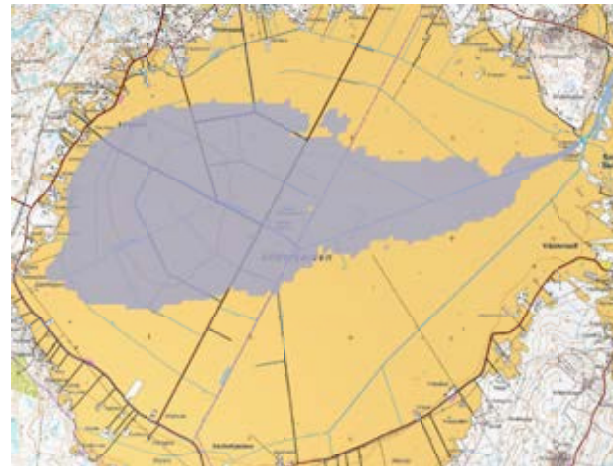
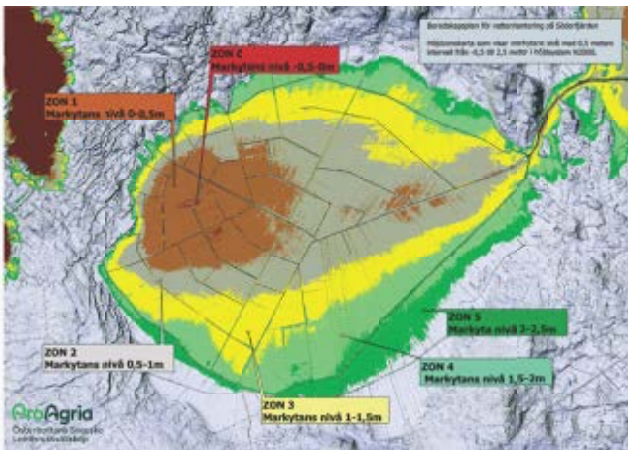
Närings-, trafik- och
miljöcentralen

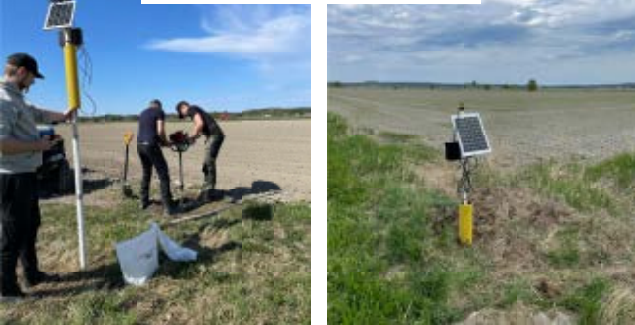
Medfinansieras av
Europeiska unionen

Innovativa åtgärder för framtiden

Beredskapsplan för vattenhantering på Söderfjärden

Mätstationer på skiften

Mätstationer i utfallsdike

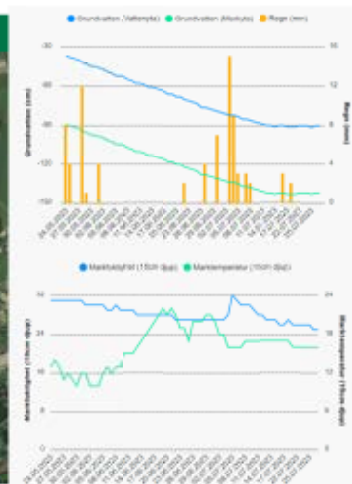
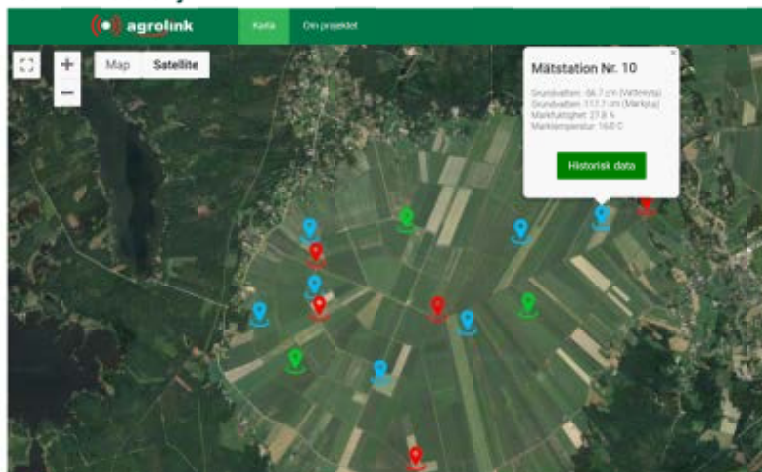
ProAgria

ProAgria

Kartdatabasen/karttapaikka

sensors.soderfjarden.fi

Österbottens Svenska Lantbruksallskap 2023

ProAgria Lantbruks-sällskapet har tillsammans med torrlägg-ningsföretaget på Söderfjärden tagit fram projektet som syftar till att möta framtidens utmaningar inom vattenhantering på Söderfjärden. Med klimatförändringar i fokus strävar projektet efter att skapa inno-vativa lösningar för att hantera vattenresurserna på ett effektivt och hållbart sätt.

Projektet finansieras inom ramen för European Innovation Partnership och strävar efter att skapa innovationer som gynnar primärnäringarnas lönsamhet och hållbarhet.

Innovationsgruppen

En bred innovationsgrupp bestående av representanter från olika sektorer – inklusive Söderfjärdens torrläggningsföretag, jordbrukare, rådgivning, forskning och IT – arbetar tillsammans för att diskutera och utveckla projektets verksamhet. Deras idéer och insikter är avgörande för att forma framtiden för vattenhantering i området.

Digitala mätstationer

Under maj 2023 installerades 15 digitala mätstationer runt Söderfjärden. Dessa stationer samlar in data om grundvattennivåer och ger värdefull information för analys och övervakning. Vissa mätstationer är även utrustade med fuktighets- och temperatursensorer för mer detaljerad information. Fyra mätstationer monterades i utfall, varav en är placerad vid pumphuset. Dessa mäter grundvattennivån i förhållande till höjdsystemet N2000 och ger insikter om vattenflöden och avrinning.

Sensors.söderfjärden

På webbsidan sensors.söderfjärden kan vem som helst kontrollera mätdata i realtid. Mätdata från station nr 6 kan ses i graf 1.

Mätstation i utfall.

Studerande engageras

Projektet erbjuder studenter möjligheten att skriva examensarbeten eller genomföra praktik. Lantmäteristudenten Anna Nordin bidrog till projektet under sommaren 2023 och har även skrivit sitt examensarbete för projektet under våren 2024.

För mer information, besök Österbottens Svenska Lantbrukssällskap.

<https://www.lantbrukssallskapet.fi/projekt/beredskapsplan-for-vattenhantering-pa-soderfjarden/>

Kan man skapa beredskap för klimatförändringar?

Söderfjärden är ett unikt område som har studerats och varit föregångare i tex. underbevattnings och olika projekt i många år. Lantbrukssällskapet har varit

med och planerat reglerbar dränering med möjlighet till underbevattnings på hela området. En damm har även tagits i bruk på området.

Nu har odlare som underbevattnar sina odlingar konstaterat att bevattningsvattnet som pumpas från diken tar snabbt slut under sommaren. Vattentillgången är kraftigt begränsad under tiden när den behövs som mest. Samtidigt pumpas vatten ut från Söderfjärden under hösten och våren som skapar kostnader för markägarna. Vissa områden på Söderfjärden överdräneras så att man ska kunna torrlägga de lägsta områdena.

Kunde Söderfjärden delas in i olika zoner genom enkla dammkonstruktioner i utvalda diken för att behålla en effektiv dränering men samtidigt undvika överdränering. Dammkonstruktionerna kunde bidra med att spara vatten på Söderfjärden som kan användas till underbevattnings när det behövs under torra perioder på sommaren.

Anpassning till extremväder

Söderfjärden kommer liksom övriga Österbotten i framtiden att drabbas av mer extremväder, med större vattenflöden och längre perioder av torka. Redan nu har totala nederbörds mängden ökat och dräneringssystemen behöver klara av att hantera stora mängder vatten som kommer på kort tid, samtidigt som det kommer längre perioder av torka när vatten behöver tillföras till odlingen.

Genom projektets grundvattenkartläggning vill vi följa med hur vattnet rör sig, vi vill kunna skapa prognoser för vad som händer vid extremväder. Vi vill anpassa vattenhushållningen på området så att det går att hantera både torka och stora vattenflöden. Genom att få tillförlitliga mätdata kan man basera olika lösningsförslag på fakta i stället för att bara ha en uppskattning av vad som händer på området.

Ilmastopanelis rapport från 2021 ger prognoser av hur klimatet kommer att ändra i Österbotten. Kartläggningen ger oss en bild av nuläget. På basis av detta kan vi ge åtgärdsförslag som kan ge bättre förutsättningar för jordbruket på området att hantera framtida utmaningar med klimatet.

Men detta arbete måste ändå ses som en långsiktig kartläggning. Ett årsresultat ger oss en bild av en växtodlings-säsong. Flera årsresultat ger möjligheten att jämföra olika odlings år medan tiotals år kan ge oss möjligheten att se trender i hur vattenhushållningen utvecklas under en längre tidsperiod.

JENNY SUNDKVIST
Växtodlingsrådgivare

Slutarbete

En april dag presenterar lantmäteringenjörstuderande Anna Nordin sitt examensarbete vid Yrkeshögskolan Novia. Nordin har via projektet **Beredskapsplan för vattenhanteringen på Söderfjärden – Grundvattenkartläggning** skrivit sitt examensarbete med titeln Grundvattenkartläggning på Söderfjärden. Syftet med examensarbetet är att presentera en analys över grundvattensdata insamlad från mätstationerna på Söderfjärden under 2023.

Nordin konstaterar i sitt examensarbete att stationer på lägre nivå är mer känsliga för förändringar i grundvattennivån än de som är högre upp. På sommaren är det mera vatten i utfallen än inne på skiftet. Detta vatten kunde fungera som en buffert för bevattningsvattnet.

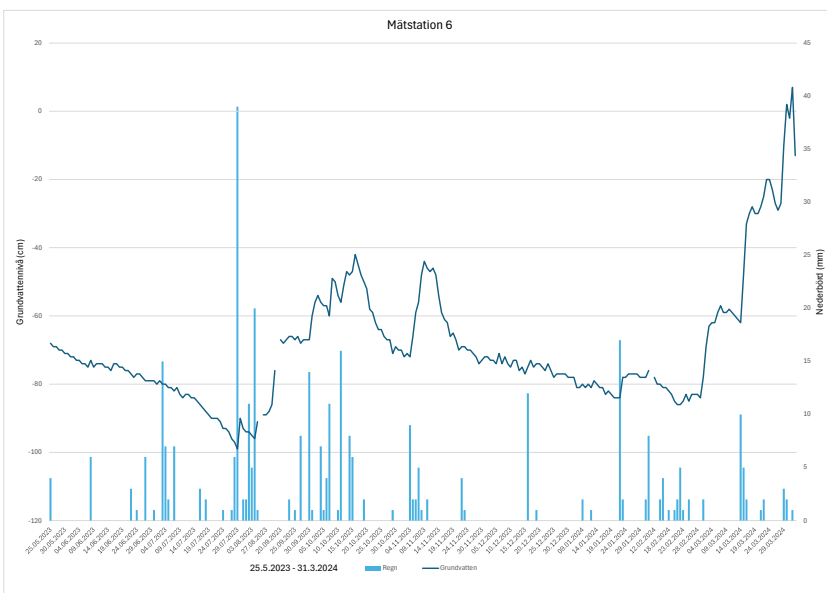
– Roligast under processens gång har varit att få lära sig en massa nya saker. Både dränering, Söderfjärden och projektarbete var intressant. Det var också givande när man konkret fick se i graferna vad som påverkar grundvattennivån, berättar Nordin.

– Jag hade inte trott att pumpningen påverkade så mycket. Dessutom var jag inte beredd på hur lite nederbörden påverkade grundvattennivån på sommaren, konstaterar Nordin.

Slutsatser i Nordins arbete var bland annat att grundvattennivån är för låg under växtsäsongen. Nederbörden under sommarmånaderna påverkade grundvattennivån tillfälligt eller inte alls. Pumpningen var tydligt det som påverkade grundvattennivån mest.

MADELENE
HÄGGBLOM
Utvecklings- och
kommunikationsansvarig

Beredskapsplan för vattenhantering på Söderfjärden

Programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2014–2020

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

ProAgria
Österbottens Svenska
Lantbrukssällskap

Beredskap – workshop

Livsmedelsförsörjning är centralt inom beredskap. Foto: Tor-Erik Asplund

Inom projektet Beredskap i Österbotten! har det tagits fram en workshop där målsättningen är att inta ett proaktivt förhållnings-sätt på gårdsnivå till beredskap.

Utgångspunkten i workshopen är att jordbrukaren aktivt funderar på gårdens beredskap, vilka störningssituationer det kan vara frågan om och komma fram till lösningar. Risker och riskfaktorer identifieras och tillsammans försöker man att hitta lösningar på uppstådda problem.

Hur gör du om korna inte kan mjölkas på grund av elavbrott? Vem kontakter du utifall den egna orken inte räcker till? Hur får du fram vattnet utifall den hu-

vudsakliga vattenposten är kontaminerad? Detta är bara några av de frågeställningar som diskuteras under övningens gång.

Risker med vattenförsörjning

Det som snabbt konstaterades inom det tidigare projektet (Beredskap i Österbotten) var att vattenhanteringen på gårdarna kan ställa till med stora problem vid störningssituationer. Vattenverken har som uppgift att förse människor med vatten.

Uppstår ett vattenavbrott på längre än 24 timmar har vattenverken en skyldighet att förse människorna med dricksvatten. Det som ofta lämnas osagt kring detta är att djuren är helt och hållet på primärproducentens ansvar.

Inom projektet beredskap i Österbotten 2.0 skall vi försöka fortbilda primärproducenterna kring detta och se över vilka möjligheter som finns för att säkra vatten även under krissituationer.

Vi är beroende av elektricitet

Nästan allt idag drivs av elektricitet och är uppkopplat till olika nätverk. De flesta idag har av en orsak eller annan införskaffat sig en generator. Viktigt att komma ihåg med generatoren är att se över dess kapacitet, har man bytt några maskiner eller gjort eventuella utbyggnader som kräver mera ström än vad som krävdes när generatoren införskaffades? Har man reserverat tillräckligt med bränsle för generatoren?

Dagens maskiner kräver även i allt större utsträckning en uppkoppling till olika nätverk. Är du medveten om vart informationen tar vägen och vem det är som är ägaren till informationen?

Cybersäkerhet

Lösenord av alla dess olika slag är också en viktig sak att ta i beaktande gällande cybersäkerheten och beredskap för den. Största hotet gällande cybersäkerheten

är användaren själv, faktorer som stress och omedvetenhet är saker som kan hota cybersäkerheten.

Tyst kunskap

En av dom största riskfaktorerna vi ser idag på österbottniska jordbruk är den tysta kunskapen. Med tyst kunskap avser vi kunskap som inte finns nedskriven eller berättad om åt någon annan. Sådant som vardagligt löper på. Det kan vara något så enkelt som exempel en flispanna i gården. Om enbart företagaren på gården vet hur pannan sköts och denne insjuknar under en kall vinterperiod kan detta ge förödande konsekvenser. Därför är det viktigt att på förhand informera såväl anställda som sina familjemedlemmar om hur saker sköts och hanteras korrekt. Det är inte heller en dålig sak att skriva ner saker som annars lätt glöms bort.

Checklista - denna gård har:

- ☐ En brand- och räddningsplan
- ☐ Vatten-, el- och bränsleförsörjning för _____ timmar
- ☐ Införskaffat produktionsinsatser för växtodling
- ☐ Produktionsinsatser för husdjursproduktionen
- ☐ Tillgång till reservdelar
- ☐ En strategi för att säkerställa ekonomisk kontinuitet
- ☐ Ökat gårdens självförsörjning
- ☐ En plan för cyberattacker
- ☐ En plan vid sjukdom eller olycka

ALLMÄNT OM BEREDSKAP

Beredskap på ett samhälleligt plan innebär förmågan att klara av extraordinära situationer och kriser. Det betyder ett förebyggande arbete där man på förhand funderat på eller gjort upp planer vad man gör i en viss krissituation. Genom en god beredskap säkerställer man att samhället fungerar på ett tryggt vis även under undantagstillstånd.

FAKTARUTA

BEREDSKAP I ÖSTERBOTTEN 2.0

Projekttid: 1.1.2024 - 30.6.2026

Projektägare: Österbottens Svenska Lantbrukssällskap

Finansiärer: Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling & NTM-centralen i Österbotten

Målgrupp: Lantbrukare, primärproducenter, kommuner, branschorganisationer och den breda allmänheten

Om projektet: Det centrala i projektets teman är självförsörjning och beredskap, nätverkande och samarbete, framtidsförhållning och framtidsfärdigheter. Vad kan den enskilda individen göra, hur ska en primärproducent förbättra sin beredskap och vad är kommunens roll i det hela?

ProAgria
Österbottens Svenska
Lantbrukssällskap

Närings-, trafik- och
miljöcentralen

I workshoppen får man praktiskt öva på störningssituationer med hjälp av situationskort.

SCENARIO 1

14.2.202X

Klockan är nu 06.40. Gården drabbas av ett elavbrott.

Vad börjar hända på gården direkt?
(Djur, växtplanter, människor, maskiner)

SCENARIO 2

3.4.202X

Klockan 06.35 får gården ett meddelande om att vattnet som används har förorenats och kan inte användas till människor, djur (eller växtplanter).

SCENARIO 4

15.6.202X

Klockan 07.00 kommer ett textmeddelande av programvaruleverantören att gården har drabbats av en cyberattack.

QR-koden till podcasten.

Logo Podcast Beredskap i Österbotten 24/7.

Karta över gårdsbutiker

Projektet Österbotten på Tallriken-Pohjanmaa lautasella upprätthåller den österbottniska gårdsbutikkartan Kvarken Plate. En digital karta över gårdsbutiker i Österbotten, Södra Österbotten och Mellersta Österbotten.

Projektet Österbotten på Tallriken-Pohjanmaa lautasella upprätthåller den österbottniska gårdsbutikkartan Kvarken Plate. En digital karta över gårdsbutiker i Österbotten, Södra Österbotten och Mellersta Österbotten.

Passa på att ta dig en tur ut på den österbottniska landsbygden i sommar för att bekanta dig med utbudet av gårdsbutiker. Där kan du köpa närodlade och lokalt producerade godsaker direkt av producenten.

Det finns hela hundra gårdsbutiker att besöka. Deltagarna på gårdsbutikskartan kan ha en fullskalig gårdsbutik men det kan lika så bra vara en liten kiosk med självbetjäning 24/7.

Du kan välja på att göra en kortare dagstripp eller ta en långweekend på dig att besöka flera olika mål i landskapet.

Under resan kan du hitta både upplevelser, lokalproducerad mat, färsk råvaror, riktigt hantverk, pittoreskt boende och en genuin landsbygd.

Med lite tur får du dig en liten pratstund med ägarna till gårdsbutiken också och får ta del av deras historia.

Om du känner till en gårdsbutik som du tycker borde vara med på vår karta så hör gärna av dig till oss, det gäller även om du hittar felaktig information om gårdsbutikerna, meddela då oss gärna så kollar vi upp det.

FAKTARUTA

Österbotten på Tallriken

Projektägare:
Österbottens Svenska Lantbrukssällskap

Finansiärer:
Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling & NTM-centralen i Österbotten

Målsättning:
Lyfta fram ortens lokala producenter och öka kommuninvånarnas kunskap om den lokala matproduktionen. Skapa ett virtuellt och fysiskt kunskapscenter för primärproducenter, företagare och konsument.

Projekttid:
1.10.2022-31.12.2024

Hemsida:
www.kvarkenplate.fi

Gårdsbutikskarta:
www.gardsbutiker.kvarkenplate.fi

ProAgria
Österbottens Svenska
Lantbrukssällskap

 Närings-, trafik- och
miljöcentralen

Spruttester 2024

www.lantbrukssallskapet.fi

Vecka 25 - 26

Vecka 25

17.6 Korsholm
17.6 Jeppo
18.6 Kovjoki
18.6 Petalax
19.6 Bennäs
19.6 Närpes

Vecka 26

24.6 Solf
25.6 Vörå
26.6 Vörå
27.6 Lappfjärd
27.6 Esse
28.6 Nedervetil
28.6 Dagsmark

Boka din tid via lantbrukssallskapet.fi eller scanna QR-koden för att komma direkt till anmälningssidan!

PODCAST – Smaka på Österbotten

Projektet har tagit fram en egen podcast **Smaka på Österbotten**. En podcast om lokalproducerad och företagande på landsbygden. Vi diskuterar ämnen som matlagningstrender, hållbarhet, småskaligt livsmedelsföretagande och produktutveckling.

Projektarbetare Mats Sabel intervjuar aktörer från olika sektorer om vikten av lokalproducerade råvaror.

DU HITTAR PODCASTEN PÅ:
Smaka på Österbotten | ProAgria
Lantbrukssällskapet (podbean.com)

Kvarken Plate
ÖSTERBOTTEN PÅ TALLRIKEN
POHJANMAA LAUTASELLA

KARLEBY
JAKOBSTAD
NYKARLEBY
KAUHAVA
VASA
LAPPO
SEINÄJOKI
KURIKKA
KAUHAJOKI
NÄRPES
KASKO
KRISTINESTAD

UPPTÄCK VÅRA ÖSTERBOTTNISKA
GÅRDSBUTIKER!
<https://gardsbutiker.kvarkenplate.fi>

Österbotten är en mångsidig mat- och hantverksregion. På kartan kan du bekanta dig med en del av utbudet.

Du hittar kartan genom att skanna QR-koden med din smarttelefons kamera eller ladda ner appen Kvarken Plate från Google Play eller App Store.

SKANNA MIG!

Follow for more
@kvarkenplate

ANSVARIG UTGIVARE
ProAgria
Österbottens Svenska Lantbrukssällskap

Gårdsbutik – Annin marjatarha.

Gårdsbutik – Marcs gård.

Gårdsbutik – Torptomat.

Aktiviteter inom projektet

Kvarken Plate - Österbotten på tallriken / Pohjanmaa lautasella

Meny på ProAgria Lantbrukssällskapets 120-årsfest

Den 22 mars 2024 firade projektets ägare ProAgria Österbottens Svenska Lantbrukssällskap 120 år.

Projektet **Österbotten på tallriken – Pohjanmaa lautasella!** hade äran att planera festmaten med österbottniska råvaror, detta i samarbete med YA! Yrkesakademin i Österbotten!

Först ut var lunch bestående av pann-

biff på YA:s diko-nötkött, rostade rotfrukter och potatis med gräddsås samt fräsch grönsallad.

Därefter följde en minimässa med tillhörande mingelbuffé som bestod av:

- Panikeröra på gravad gädda
- Nötfilé med marinerade trattkantareller

- Petit choux med lokal ost
- Grönsaksvårullar
- Husets chokladkaka

Projektet hade även ett bord på minimässan bestod av ett axplock av lokala produkter från gårdsbutiker i Österbotten. #kvarkenplate #österbottenpåtallriken #pohjanmaalautasella #proagrialantbrukssällskapet

TIPS! Prenumerera gärna på Kvarken Plates nyhetsbrev, där tipsar vi om närmat- och hantverks evenemang, utbildningar för livsmedelsföretagare och så vidare.

För att få del av nyhetsbrevet behöver du bara registrera din e-postadress i fältet längst ner på vår hemsida <https://www.kvarkenplate.fi/sv/start>

Jubiléets lunchsallad bestod till 100 procent av lokala råvaror. Toast med panikeröra på gravad gädda.

**HARRIET
SUNDHOLM**
projektledare

MATS SABEL
sakkunnig

**VICTORIA
VIKSTRAND**
informatör

Personalledning tillsammans

Det är en solig aprildag och den tredje gruppen företags- och personalledare samlas i Nykarleby för den sista gemensamma träffen. De flesta i gruppen har företag med mjölk- eller svinproduktion, men frilands- och växthusföretagare har varit aktivt representerade i de övriga grupperna.

Coachande smågrupper

Sedan 2022 har projektet **Ihme-Framme** varit aktivt på svenska med ProAgria Etelä-Pohjanmaa som projektägare. Projektet berör personalledning på ett lant- och växthusföretag.

Vi har fokuserat på samarbete mellan människor och erbjudit såväl kortare caféföreläsningar online som större, coachande helheter med föreläsning och diskussion i grupp. Konceptet bygger på att en liten grupp med fyra till åtta företag samlas, diskuterar och utbyter erfarenheter inom ett visst ämne.

Gruppen är rörande överens om att man inte öppnar sig på samma sätt kring stundvis känsliga samtalsämnen i en större grupp. När gruppen är liten kan man ta upp specifika situationer man stött på och få hjälp av både föreläsare och övriga deltagare.

Utomstående expertis öppnar ögonen

Till grupptillfällena har vi bjudit in expertföreläsare inom bland annat coachande ledarskap, stresshantering, kommunikation och konflikthantering. Deltagarna har varit nöjda med den stora variationen bland föreläsarna. Via grupp- och individuella övningar har deltagarna fått reflektera över den egna rollen som ledare. Diskussionerna och tankeställarna har varit många – en riktig "självbesiktning".

Det finns ett stort behov av att få utbyta erfarenheter med varandra, speciellt eftersom utbildning inom ledarskap varit knapp.

–Vi har fått många konkreta verktyg inom personalledning att använda, berättar Jenny Broända från Åsbro Mjolk.

Hon får medhåll av kurskamraten Sebastian Pott, vd och driftsledare på PigHill Ab;

–Den utbildning man fick från lantbruksskolan hade ingen fokus på personalledning, man har hittills fått lära sig den hårda vägen, konstaterar han.

Grupp-bild från smågrupp nummer tvås träff i Kristine-stad 2023. Temat för träffen var coachande ledarskap. Foto: Madelene Häggblom

Gruppen är överens om att personalledning borde lyftas mer i lantbruksutbildningarna när företagen växer och involverar anställda, men även att det är viktigt med diskussion och fortbildning för etablerade personalledare.

Guldorn att ta med sig

En god kommunikation liksom tydliga målsättningar i företaget har varit den röda tråden genom alla träffar. Då är det lättare att få alla att dra åt samma håll, följa upp resultat och hålla teamet motiverat. De unga ledarna sammanfattar och blickar framåt;

–Öppen kommunikation och att våga tala om de halvvjobbiga sakerna är viktigt – och att vara en rättvis ledare, säger Jenny Broända.

–Man måste diskutera mer och fråga vad andra också tycker, avslutar Mats-Henrik Ek, vd för Eks Ekomjolk Ab.

JESSIKA EKLUND
Husdjursrådgivare

Följ oss på sociala medier
@farmertimefinland

Farmer Time Finland i Österbotten fortsätter

Vi är glada att kunna meddela att projektet **Farmer Time Finland i Österbotten** beviljats finansiering av Aktion Österbotten fram till 31.12.2025. Nya element och mål har plockats in för att vidareutveckla Farmer Time. Kärnan i Farmer Time består dock: att lära barn och unga varifrån maten kommer genom att ge producenten ett ansikte.

I maj deltog vi i Stafettkarnevalen 2024 med temat **Lande moves!** Det var två intensiva dagar fyllda med rörelse, glada barn och roliga programpunkter. Lande moves tältet var en gemensam satsning av ProAgria Lantbrukssällskapet, SLC, SLC Nyland, Fs4H och Yrkeshögskolan Novia.

Vi medverkade på Stafettkarnevalen för att lyfta livsstilen på landsbygden, vår

finländska mat och råvaror. Tillsammans lyfte vi hållbara val, landsbygdens livskraftighet och möjligheter för barn och unga.

Är du en Farmer Time producent?

Just nu söker vi frivilliga producenter som genom tre möten per läsår kunde tänka sig att visa sin vardag hemma på sitt företag. Ta chansen att visa morgondagens och dagens konsumenter hur du odlar, tar hand om djuren och dina maskiner!

Du anmäler dig lätt via farmertime.fi eller direkt till vår e-post info@farmertime.fi.

MADELENE HÄGGBLOM
Utvecklings- och kommunikationsansvarig

ProAgria
Österbottens Svenska
Lantbrukssällskap

LEADER
Aktion
Österbotten

Närings-, trafik- och
miljöcentralen

Bokföringssällskapet

Vi betjänar i hela Svenskfinland

www.bfs.fi

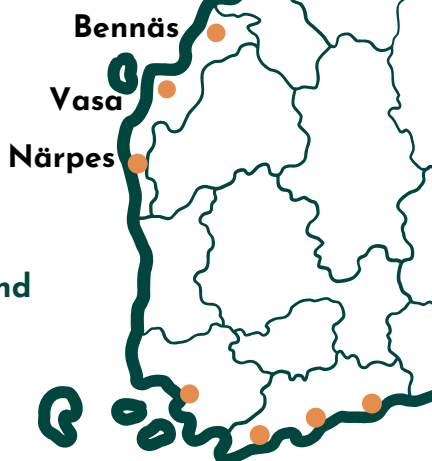
KONTAKTPERSONER ÖSTERBOTTEN

Annika Grannas, VD, 050 479 6182

Johan Kortell, 044 989 8042

Anna Högbäck, 050 408 7012

Per-Erik Järn, 050 592 0985

Vi har också
verksamhet i Åboland
och Nyland!

Bokföringstjänster effektivt och sakkunnigt!

ProAgria

lantbruksfastigheter.fi

VI SÄLJER FASTIGHETER PÅ LANDSBYGDEN!

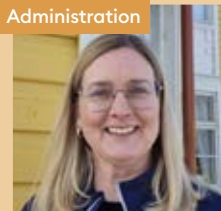

AFM fastighetsförmedlare
William Berts
william.berts@proagria.fi
050 576 5517

Personalen 2024

Alla våra rådgivare är experter inom sitt eget område.
Vi finns till för att hjälpa dig och ditt företag!

Administration

Meira-Pia Lohiluoma
Direktör
050-568 5515

Ann-Louise Söderlund
Ekonom
050 330 2419

Carina Ahlnäs
Kanslist
010 839 2200

Madelene Häggblom
Utvecklings- och
kommunikationsansvarig
050 301 6980

Victoria Vikstrand
Projektarbetare
050 418 9210

Harriet Sundholm
Projektledare
050-476 7121

Mats Sabel
Sakkunnig
046 922 9059

Växtodling

Jan-Erik Back
Sektoransvarig
050 441 7511

Rickard Rex
Växtodlingsrådgivare
040 515 0285

Anders Salo
Växtodlingsrådgivare
050 436 5847

Ulrika Wikman
Ekoväxtodlingsrådgivare
050 585 2305

Kaisa Haga
Trädgårdsrådgivare
050 911 5920

Margareta Slotte
Växtodlingsrådgivare
050 412 7627

Mattis Nysand
Växtodlingsrådgivare
050 342 2797

Jenny Sundkvist
Växtodlingsrådgivare,
050 567 0228

Dan Kjällberg
Växtodlingsrådgivare
050 306 4836

Nicklas Lawast
Växtodlingsrådgivare
050 318 0820

Magnus Blåssar
Mjölkgårdsrådgivare
050 432 3970

Ingeborg Nordberg
Husdjursrådgivare
050 527 4189

Jessika Eklund
Mjölkgårdsrådgivare
050 595 4906

Husdjursrådgivning

Jenny Finnholm
Arbetsledig

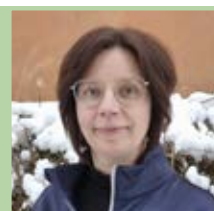
Sara Holms
Arbetsledig

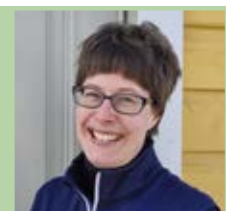
Anne Sigg
Sektoransvarig
företagsledning
050 447 2654

Per-Erik Järn
Ekonomirådgivare
050 592 0985

Anna Högbäck
Bokföring
050 408 7012

Maria Mannström-
Ahlskog
Ekonomirådgivare
050 330 7508

William Berts
Ekonomirådgivare
050 576 5517

Ekonomi & planering

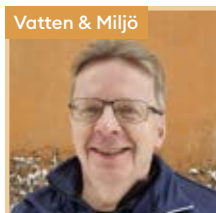
Isabella Krooks
Arbetsledig

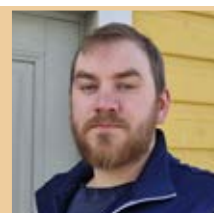
Tomas Mattus
Ekonomirådgivare
050 400 2562

Daniel Salonen
Ekonomirådgivare
050 436 5929

Mikael Blomqvist
Dräneringsplanerare
050 379 5905

Marcus Gjäl
Dräneringsplanerare
050 344 6522

Simon Nässlin
Dräneringsplanerare
050 431 0734

Patrik Majabacka
Energirådgivare
050 599 0463

Vatten & Miljö

VI FÅR LANDSBYGDEN ATT VÄXA!

